

Ulotka przygotowana
na podstawie publikacji
United Spinal Association
i Biura Pełnomocnika Rządu
do Spraw Osób
Niepełnosprawnych

przez

Śląskie Stowarzyszenie
Edukacji i Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych
„Akcent” w Katowicach
Organizację Pożytku Publicznego

ul. Rataja 14, 40-837 Katowice
tel./fax (32) 204 50 96
e-mail: akcent@onet.pl
KRS 0000011254
REGON 271975421
NIP 6340034142

**Podaruj nam 1% podatku na OPP
zamienimy go na 100% uśmiechu**

www.akcent.org.pl

Ulotka przygotowana we współpracy
z Posłem RP Markiem Plurą www.marekplura.pl
i współfinansowana ze środków budżetu
Miasta Katowice

**Śląskie Stowarzyszenie Edukacji
i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
„Akcent” w Katowicach**

Krótki poradnik savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych

Bezpłatna ulotka edukacyjna
przygotowana we współpracy
z Posłem RP Markiem Plurą
i współfinansowana z budżetu Miasta Katowice

Wstęp

Nie musisz czuć się niezręcznie w obecności osoby niepełnosprawnej. Ten krótki poradnik zawiera podstawowe wskazówki, jak zachować się wobec takiej osoby. A jeśli kiedykolwiek będziesz miał wątpliwości, jak się zachować, czy też co powiedzieć takiej osobie – po prostu ją o to zapytaj.

Zanim pomożesz – zapytaj

Sam fakt bycia niepełnosprawnym nie oznacza, że taka osoba potrzebuje pomocy. Jeżeli znajduje się ona w przyjaznym otoczeniu, zwykle sama da sobie radę. Dorośli niepełnosprawni chcą być traktowani jak niezależni ludzie. Pomoc należy oferować jedynie wówczas, gdy wydaje się, że dana osoba może jej potrzebować. Jeżeli tak jest w istocie, zapytaj, zanim jej udzielisz.

Bądź taktowny, inicjując kontakt fizyczny

Niektóre osoby niepełnosprane utrzymują równowagę dzięki swoim rękóm. Dlatego chwytanie ich za nie – nawet w celu udzielenia pomocy – może tę równowagę zakłócić. Unikaj klepania takiej osoby po głowie, a także dotykania jej wózka, skutera czy laski. Osoby niepełnosprawne uważają je za część ich przestrzeni osobistej.

Pomyśl, zanim coś powiesz

Zawsze zwracaj się bezpośrednio do osoby niepełnosprawnej, nie do jej towarzysza, pomocnika, ani tłumacza języka migowego. Szanuj jej prywatność. Jeżeli będziesz wypytywał ją o jej przypadłość, może się ona poczuć jakbyś sprowadzał ją wyłącznie do jej niepełnosprawności, a nie widział w niej człowieka (jednak wiele osób niepełnosprawnych nie ma nic przeciwko naturalnej ciekawości dzieci i nie krępują się odpowiadać na zadawane przez nie pytania).

Nie rób żadnych założeń

Osoby niepełnosprawne same najlepiej wiedzą, co mogą zrobić, a czego nie. Nie podejmuj za nie decyzji co do uczestnictwa w jakiegokolwiek czynności. W zależności od sytuacji, wykluczanie osób niepełnosprawnych z jakiegokolwiek działania na podstawie założeń o ich ograniczeniach może stanowić pogwałcenie ich praw.

Reaguj uprzejmie na prośby osób niepełnosprawnych

Jeżeli osoby niepełnosprawne proszą Cię o dokonanie pewnych przystosowań w Twojej działalności, to nie jest to skarga. Świadczy to o tym, że czują się w Twoim lokalu na tyle swobodnie, aby mówić o swoich potrzebach. Jeżeli Twoja reakcja będzie pozytywna, na pewno będą do Ciebie wracać i powiedzą swoim znajomym, jak dobrze zostali obsłużeni.